

SPIS TREŚCI

Prolog

1

Rozdział pierwszy: Izraelici

Symbolika pieczary Makpela 3. „Gość i przybysz” 6. Nowe spojrzenie na Boga 10. Potop i etyka 11. Abraham jako postać historyczna 13. Początki monoteizmu 19. Naród Wybrany 22. Ziemia Obiecana 23. Plemiona i amfiklionie 25. Józef, pierwsza szara eminencja 28. Exodus 29. Mojżesz, totalitarysta ducha 32. Prawo: suwerenność Boga, uświęcenie człowieka 37. Demokratyczna teokracja 46. Podboje Jozuego i świadectwa archeologiczne 48. Sędziowie: charyzmatyczni bohaterowie ze społecznych nizin 51. Samuel: prorok i państwo 59, Saul i debata konstytucyjna 60. Dawid, król i kapłan 61. Salomon, absolutyzm i państwo świątynne 67. „Łagodny powiew” Eliasza 75. Amos i spór o sprawiedliwość społeczną 77. Ozeasz i religia serca 80. Pojawienie się rygoryzmu 82. Izajasz i narodziny sumienia 83. Jeremiasz, pierwszy Żyd 86.

Rozdział drugi: Judaizm

Dolina kości Ezechiela 89. Druga Świątynia Nehemiasza 94. Ezdrasz, pisarze i kanon 95. Żydzi jako historycy 100. Hiob, Bóg i teodycea 102. Grecy a Żydzi 105. Machabeusze odkrywają męczeństwo 112. Drugie Królestwo: od czystości do zepsucia 106. Powstanie judaizmu faryzejskiego 117. Herod, filantrop i tyran 118. Świątynia 123. Apokaliptyczne rewolucja Daniel 130. Mejsasz 133. Jezus: Cierpiący Sługa czy buntowniczy nauczyciel? 134. Paweł: zawłaszczenie żydowskiego uniwersalizmu 140. Antysemityzm pogańskiej starożytności 143. Józef Flawiusz i wielkie

powstanie 146. Małe państwo Bar Kochby 150. Chrzęścianie i Żydzi 153. Jawne i rabiniczny judaizm 159. Tannaici, amoraici; Miszna i Talmud 161. Dojrzewanie żydowskiej teologii moralnej 164. Konieczność odpowiedzialności społecznej 167. Odrzucenie przemocy 171. Eksilarchat babiloński 174. Początki chrześcijańskiego antysemityzmu 175. Herezja islamu 177.

Rozdział trzeci: Katedokracja

Świat Beniamina z Tudeli 180. Żydzi i powstanie europejskich miast średniowiecza 182. Dyskusja etyczna nad odsetkami 183. Żydzi pod islamem: *dhimmi* 186. Rządy uczonych 192. Hierachia rodzinno-akademicka 195. Majmonides — centralna postać historii Żydów 195. Kairska *geniza* 196. Cele średniowiecznego racjonalizmu żydowskiego 200. sprzeciw irracjonalistów 205. Mistycyzm i kabała 206. Juda Halewi i Nahmanides 210. Zohar 211. Żydzi i medycyna 212. Struktura społeczna średniowiecznej gminy żydowskiej 213. Instytucje religijne 215. Żydzi w chrześcijaństwie zachodnim 218. Antyżydowska demonologia 220. Krzyżowcy 221. Pierwsze oskarżenie o używanie krwi i mord rytualny 222. Pożyczki i prześladowania 225. Żydzi, zakony i Czarna Śmierć 29. Hiszpania a „problem żydowski”: debaty 232. Upadek żydowskiego życia intelektualnego 235. Zamieszki i debata w Tortozie 236. *Conversos* i inkwizycja 238. Zniszczenie żydowskiej społeczności w Hiszpanii 242. Uchodźcy i *Judensau* 245.

Rozdział czwarty: Getto

Ibn Verga i świadectwo ucisku Żydów 248. Pierwsze ghetto w Wenecji 249. Handel niewolnikami 255. Renesans i reformacja a Żydzi 257. Wpływ kontrreformacji 259. Ruchliwość Żydów i rozwój przedsiębiorczości 261. Racjonalizacja pieniądza 263. Żydzi w Europie Wschodniej 266. Korzyści z wojny trzydziestoletniej 271. Awans i upadek dworskiego Żyda 273. Katastrofa 1648 roku i jej skutki 276. Luriańska kabała 278. Magia i Mesjasz 282. Szbataj Cwi, Natan z Gazy i ich osmotyczny gnostycyzm 285. Jakub Frank 291. Manasse ben Israel i powrót Żydów do Anglii 293. Żydzi w Nowym Jorku 297. Żydowska społeczność w Ameryce 298. Żydzi a powstanie kapitalizmu 300. Racjonalizm i antyracjonalizm getta: Rossi i Caro 306. Spinoza, panteizm, ateizm 308. Osiemnastowieczna pobożność żydowska: Baal Szem Tow i chasydzi 314. Gaon z Wilna 317. Mendelssohn i żydowskie

Oświecenie 319. Reformowanie Żydów i narodziny współczesnego antysemityzmu 325.

Rozdział piąty: Emancypacja

Usiłowania rozwiązania „problemu żydowskiego”: chrzest 333. Rotszyldowie 335. Brytania: filosemickie społeczeństwo 343. Sprawa damasceńska 344. Disraeli 346. Zunz i „Nauka Judaizmu” 348. Hirsch i neoortodoksja 351. Krochmal, Graetz i historiografia żydowska 352. Geiger i judaizm reformowany 354. Luzzatto i język hebrajski 359. Jidysz jako alternatywa 361. Pojawienie się świeckich intelektualistów żydowskich: Heine i żydowska nienawiść do siebie 364. Marks i żydowski antysemityzm 369. Eksplozja demograficzna Aszkenazyjczyków. 379. Carska polityka żydowska 381. Exodus z Rosji po roku 1881 i jego skutki 389. Mordecai Noah, reforma i niemiecko-żydowska Ameryka 391. Emma Lazarus i masowe społeczeństwo żydowskie w Nowym Jorku 395. Idea syjonizmu: Moses Hess 399. Oczekiwanie na Daniela Derondę 403. Współczesny rasizm, Dreyfus i Francuzi 405. Lazare, Reinach, Proust i początki wpływów politycznych intelektualistów 410. Herzl a niemiecki antysemityzm 416. „Der Judenstaat” i ruch syjonistyczny 422. *Ostjuden* i Weizmann 424. Religijny sprzeciw wobec syjonizmu 428. Nienawiść i miłość. Niemcy i Żydzi 431. Żydzi i prądy modernistyczne w kulturze 435. Mahler, Schönberg i muzyka 435. Bakst, Chagall i żydowskie wizje plastyczne 437. Freud: współczesny żydowski gnostyk 440. Einstein i żydowski duch racjonalizmu 446. Kafka i zbłąkane dusze 448.

Rozdział szósty: Holocaust

Pierwsza wojna światowa a Żydzi 450. Weizmann i establishment brytyjski 451. Deklaracja Balfoura 456. Osadnictwo żydowskie w Palestynie 459. Żabotyński i żydowska samoobrona 460. Początki nacjonalizmu arabskiego 463. Mandat, Samuel, Mufti 464. Emigracja żydowska za czasów mandatu 469. Ben Gurion i socjalistyczny syjonizm 469. Brytyjska polityka międzywojenna 471. Róża Luksemburg, Trocki i nieżydowscy Żydzi 476. Przypadek Babla 479. „Protokoły Mędrców Syjonu” i konsekwencje żydowskiego bolszewizmu 484: w Wielkiej Brytani 485, we Francji 486, w Stanach Zjednoczonych 487. Brandeis i Sąd Najwyższy 490. Żydzi na Broadwayu i w Hollywood 491. Żydowski

udział w zbrodni 495. Baruch i wielkie finanse 497. Lippmann i niewidoczność Żydów 498. Żydzi w powojennych Niemczech 500. Antysemityzm Hitlera 501. Studenci, uczeni i Żydzi 504. Żydzi, agresja w prasie i kultura Republiki Weimarskiej 505. Przypadek Waltera Benjamina 510. Hitler u władzy i dualizm antysemityzmu 513. W stronę Holocaustu 516. Wojna: głód i praca przymusowa 520. Początki programu eksterminacji 523. Bataliony śmierci i ruchome komory gazowe 525. Obozy zagłady 528. Rola narodu niemieckiego 531. Austriacy, Rumuni, Francuzi i Włosi 532. Rola Brytyjczyków i Amerykanów 536. Żydowska uległość i opór 539. Przetrawianie antysemityzmu 546. Karanie zbrodniarzy 547. Rekompensaty dla ofiar 549.

Rozdział siódmy: Syjon

Katastrofy i Opatrzność w historii Żydów 553. Wielka Brytania a państwo syjonistyczne 554. Begin i żydowski terroryzm 556. Odejście Brytyjczyków 558. Niepowtarzalna szansa 559. Wojna o niepodległość 561. Deir Jassin i uchodźcy arabscy i żydowscy 563. Granice Syjonu 565. Bezpieczeństwo państwa 566. Kampania synajska 569. Wojna sześciodniowa 570. Wojna Jom Kippur 570. Pokój z Egiptem 571. Definicja Żyda 575. Gromadzenie Żydów 575. Hebrajski jako język współczesny 576. Państwo socjalistyczno-korporacyjne 579. Ben Gurion i Begin 582. Partie religijne 584. Szabat, szkoły, małżeństwa 588. Góra Świątynna 592. Proces Eichmanna 596. Dalsze istnienie diaspory 598. Egzotyczne społeczności 599. Diaspora europejska 600. Szczególna rola Żydów amerykańskich 604. Żydzi rosyjscy i antysemityzm Stalina 607. Południowa Afryka i źródło idei imperializmu syjonistycznego 611. Współczesny antysemityzm sowiecki 614. Arabska kampania antysemitcka 615. ONZ, terroryzm i odpowiedź Izraela 618. Rola świeckiego Syjonu 620.

Epilog	623
Słowniczek	626
Przypisy	630
Indeks	671